

Tekstilmateriālu un rotu izpēte Turaidas muzejrezervāta krājumā

Sasniedzamais rezultāts

- 1) Izpētīt materiālus un analizēt izvēlēto materiālu apstrādes paņēmieni un tehnoloģiju ietekmi uz veselību un vidi (T.2.1.2.);
- 2) izskaidrot ražošanā izmantoto tehnoloģisko procesu norisi (T.3.2.3.);
- 3) izskaidrot tehnoloģiskos procesus galveno produktu iegūšanai rūpniecības nozarēs. (T.3.2.6.);
- 4) Izvēlēties situācijai atbilstošas dizaina izpētes metodes un analizēt situāciju (T.1.2.1.).

Nepieciešamie materiāli:

- 1) papīrs piezīmēm;
- 2) kancelejas piederumi;
- 3) darba lapas;
- 4) mobilais telefons vai *chromebook*, portatīvais dators.

Rekomendējamais stundu skaists: **4 stundas.**

Īss 15. gadsimta raksturojums Livonijā

- 1) Pārrunāt politisko, sociālo un ekonomisko situāciju Livonijā 15. gadsimtā;
- 2) izcelt tekstilizstrādājumu un juvelierizstrādājumu nozīmi viduslaiku sabiedrībā.

Aktualizācija:

- 1) izskaidrot Turaidas muzejrezervāta nozīmi Latvijas vēstures saglabāšanā;
- 2) pārrunāt muzeja krājumā atrodamo artefaktu veidus, īpašu uzmanību pievēršot tekstilizstrādājumiem un rotaslietām, iekārtām;
- 3) atgādināt dažādas dizaina izpētes metodes, skolēnus aicināt izvēlēties piemērotākās izpētei muzejā.

Apjēgšana:

Izplatītie tekstilmateriāli Livonijā 15. gadsimtā

- 1) Parunājiēt tekstilšķiedras nozīmi amatniecībā: vilna, lins, ievestās šķiedras zīds, kokvilna;
- 2) izskaidrojiet šo materiālu iegūšanas, ražošanas procesus.

Tekstilizstrādājumu ražošanas metodes

- 1) Aprakstiet aušanas, vēršanas un krāsošanas procesus;
- 2) analizēt šo vēsturisko ražošanas metožu ietekmi uz vidi;
- 3) salīdzināt ar mūsdienu tekstilizstrādājumu ražošanas metodēm un to ietekmi uz vidi.

Grupas darbība: materiālu analīze

- 1) Sadaliet skolēnus mazās grupās;
- 2) sniedziet (vai aprakstiet) dažādu tekstilmateriālu paraugus;
- 3) lūdziet skolēniem identificēt materiālus un izvirzīt hipotēzes par to ražošanas metodēm.

Rotaslietu izpēte

Izplatītie rotu materiāli 15. gadsimtā Livonijā

- 1) Apspriediet izmantotos metālus: sudrabu, bronzu un, iespējams, zeltu;
- 2) izskaidrojiet šo materiālu ieguvu un apstrādi.

Rotaslietu ražošanas metodes

- 1) Aprakstiet liešanas, kalšanas un filigrānas metodes;
- 2) analizēt vēsturisko juvelierizstrādājumu ražošanas ietekmi uz vidi un veselību;
- 3) salīdzināt ar mūsdienu juvelierizstrādājumu ražošanas metodēm un to iedarbību.

Refleksija:

- 1) Lūdziet grupām prezentēt savus secinājumus no tekstilmateriālu analīzes aktivitātes;
- 2) mudiniet studentus pārdomāt tehnoloģiskos procesus, par kuriem viņi ir iemācījušies;
- 3) pārrunājiēt vēsturisko ražošanas metožu salīdzinājumu ar mūsdienu rūpnieciskajiem procesiem;
- 4) aiciniet skolēnus izvēlēties vairākus tekstilizstrādājumus vai rotaslietas, sākot no 10. gadsimta un sīkāk izpētīt to ražošanas procesu, pievēršoties ietekmei uz vidi un veselību;
- 5) pārrunājiēt, cik svarīgi ražošanā ir ievērot ietekmi uz veselību un vidi.